Ч. 224. Львів, Четвер, дня 4. (17.) жовтня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а це возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуациї.

Всї дневники розписують ся тепер про евентуальности при нагоді відкритя осїнної сесиї державної ради. Переважна частина підмальовує ситуацию темними красками. Безпристрасна витревалість (leidenschaftslose Beharrlichkeit) президента міністрів д-ра Кербера не поліпшила парляментарних відносин, а сам премієр має бути вже знеохочений до свого невдячного становиска, так що без зависти і жалю відступив би радо єго кому другому »на спробунок«.

Але здає ся, що по весняних, надмірних захватах і надіях з »економічної проґрами« теперішнього правительства, праса тепер хиба для контрасту представляє ситуацию в мрачнім осїннім настрою, бо на ділї дуже мало що змінило ся від весни в сїй ситуациї.

Правда, що в Чехах змінило ся богато і то змінило ся на гірше. Радикалїзм там зміг ся, розширив ся, розвельможнив ся так по ческій, як і нїмецкій сторонї. Ческі полїтики старали ся вже від давна перегнати себе взаїмно в кандидатско-полїтичній лїцитациї і долїцитували ся з одної сторони до всенїмецкої irrident-и, а з другої до аґрарного радикалїзму.

Однак чи теперішна парляментарна ситуация, як треба оцїнювати з огляду на можність ухваленя буджету і митової тарифи з Угорщиною, погіршила ся задля сего зросту радикального духа в Чехах? Ледви чи всенїмцї посьміють виступити в державній радї із своєю шаленою проґрамою, а проґраму з »Зелених Сьвят« 1899. р. сполученої, нїмецкої лївицї они вже давно закинули. Жаданя давної нїмецкої лївицї що-до подїлу Чехії на дві окремі, народні териториї, які вже в р. 1897—99. здержали були хід парляментарної машини, могли би і тепер стати запорою парляментарної працї, але нинїшні всенїмцї не мають жадної безпосередної причини підносити авантури.

Не будуть також мали причини до якої небудь обструкциї ческі аґрарники, а впрочім їх самих є за мало і в лонї самих Чехів найшли би противників такої акциї. Бо як-раз між Чехами, де, як відомо прийшло до компромісу межи молодо- і староческою партиєю, проявляє ся тенденция до умірковання, а навіть змаганя до відновленя давної славяньскої правицї.

Польске Коло не зазначило ще нїчим свого будучого становиска в державній радї. Часть польскої праси остерігає свою делеґацию перед »славяньскою авантурою і ческою приязнею«, і взагалї взиває єї до резерви супроти решти сторонництв і правительства, щоби, віддаючи державі, що належить ся державі, могла стеречи інтересів краю. Але що польске Коло буде як завсїгди льояльне і піде правительству на руку, се не підлягає сумнївови.

Так отже що-до складу партий не змінила ся на гірше парляментарна ситуация, але за те змінив ся предмет парляментарної працї, як се ми виказали у вчерашній статї. Правительство не має вже що роздавати, як було на весну, коли то правительственні інвестицийні проєкти одушевляли всїх, але само хоче брати і зажадає від палати ухваленя буджету, податків, митової тарифи та угоди... Сї постуляти правительства стануть певно підставою до відносин поодиноких сторонництв супроти правительства, однак в теперішній неясній ще ситуациї, яка в недалекій будучности може в кождій хвили змінити ся, ті взаємини є ще не усталені і не передвиджені.

Партийна полїтика і мораль.

15) *Виклад др. Фр. Паульзена.*
Перевів др. Іван Копач.

Наколи спитаємо о причину тої зміни до лучшого, то ледви маємо єї шукати в змінї людскої натури, в ублагородненю почувань, в уморальненю настрою одиниць, як радше в перемінах загальних відносин історичного житя І сего нема що жалувати; противно, то дає на будуче тим певнїйшу надію.

Я зазначую три моменти:

1) *Утворенє великих національних держав.* В тих розвиває ся самопочутє народне до такої сили, що конспірованє з ворогами краю стає неможливим; з тим уступає з борби партийної найміцнїйший елемент недовіря й огірченя. Заразом партиї в великій державі одержують національний характер: особистий момент, що в малих державах робить партиї фракциями і борбу партийну передусїм заострює, уступає

---

5)

LABOREMUS

ДРАМА В 3 АКТАХ

БЄРНШТЕРНЕ БЄРНСОНА

переклав Лев Лопатиньский.

Др. КАН
Отже ви думаєте вернути до дому?

ВІСБИ
(*не відповідає*).

Др. КАН
Не питаєте мене, що я шукав на хуторі?

ВІСБИ
(*став*). Чи хто захорував був?

Др. КАН
Нї, всї здорові. Але я думав, що коли маю сюда їхати, то могу вам щось привести.

ВІСБИ
Менї?

Др. КАН
(*встав*). Я зайшов до вашої робітнї і забрав отсе з собою (*бере етуї*). Я дав зробити до сего гарне етуї (*кладе на стіл*). Може єго утїшить побачити єї — подумав я собі.

ВІСБИ
Прецїнь се не —?

Др. КАН
Ага, се она сама (*отвирає і видно портрет дами в природній величинї. Голова шляхотна і дуже гарна. Рамена ледви замітні. Убрана в запнятій до гори сукнї з широким, білим ковнїром з плетїнки. Подібна ударяючо до одного з образів Ван-Дика*).

ВІСБИ
Амалїя! (*Іде поволи, з острахом, до образа, паде на колїна. Коли встав, витягає хустку і витирає образ, особливо на однім місци, дуже старанно.*

Др. КАН
Не думаю, що се порох, але може би єго відсьвіжити олїєм.

ВІСБИ
Еге (*відходить від образа, вибухає плачем і сїдає*).

Др. КАН
А ваша донька, Вісби.

ВІСБИ
Я не маю доньки (*ридає наново*).

Др. КАН
Що се має значити.

ВІСБИ
Она так далеко від мене. І не відповідає на мої листи.

Др. КАН
Ви писали до неї?

ВІСБИ
Один лист за другим.

Др. КАН
Як так, то я знаю також, що она відписувала.

ВІСБИ
(*здивований, тихо*). Що ви кажете?

Др. КАН
Кілька разів писала. І вона каже те саме, що ви, — що нїколи не діставала відповіди.

ВІСБИ
(*підносить ся, подивив ся мимоволї на право, робить кілька кроків в сїм напрямі, завертає ся*). Чи хочете — чи хочете бути отвертим супротив мене?

Др. КАН
Очивидно.

ВІСБИ
Менї се тяжко — дуже тяжко сказати, але я не маю нїкого, кого-б міг спитати, а писати не хочу (*оглядає ся, нїм вискаже*). Хто се — (*оглядає ся на двері на право і з висиленем каже*). Хто такий она? (*коли др. Кан не відповідає зараз*). Бою ся — бою ся, що всї знають се крім мене.

Др. КАН
Се дуже бути може.

ВІСБИ
(*порушений, огірчений, але здержано*). Що менї не сказав нїчо! Навіть ви!

Др. КАН
Чи ми мали на се час? Хтож мав яке понятє про те, що ви задумали?

широких відносинах назад; партиї занурюють ся в елемент загальних справ, витвір партий можливий лиш на основі великих, загальних інтересів, материяльних або ідеальних. Власне через те стає партиям лекше, взаїмно признати собі релятивне управнене.

2) *Монархічний устрій.* В монархії, правдивій монархії, не спочиває керма в руках одної партиї. Партиї, зорґанізовані в заступництві народнім, виступають вправді і впливають на правительство, але они не рядять. Династия є отже конечно елементом, що умірковує борби партийні: она стоїть як постійна представителька власти державної поза і понад партиями. Єї безпосередний інтерес, о скілько она сама себе розуміє, то не одно з інтересом одної партиї, кляси або ґрупи населеня, лиш се безпосередно інтерес цілого народу; сила і значінє династиї основує ся на здоровім розвою всїх сил народних. Она є, яко видимий символ єдности народної, постійною точкою серед змінности партий; навіть в так парляментарно кермованій державі як Анґлія, династия є дуже важним чинником. А і сей момент, що борба о сам вершок відпадає, — а се в републиках при виборі президента найдужше роздуває пристрасти — є немаловажним хісном.

При династиї стоїть *стан урядничий*, також поза і понад партиями. В монархічній державі роздає уряди не вибір партий, лиш королївский декрет. Се значить: урядник політичний, а так само судия і учитель, служать королеви, державі, народови, не партиї; їх одинока журба — се честь і достоїньство, право і добробит загалу, а не підпиранє таких або сяких цїлей партийних.

А в тім заключає ся вже заразом і політика монархії супроти партий: вона має зі всїми числити ся, всї вислухувати, але не має жадній служити, не має жадній в неволю піддавати ся. Се засада для єї поведеня, а так само і для вибору осіб: правдива монархія не буде при виборі урядників слухати жадань партий, лиш буде дивити ся виключно на спосібність до служби і на вірність супроти вітчини. Партиї стремлять очивидно і в монархічній державі до пановання, чи то посередно, в формі парляментарного правительства, чи то безпосередно, в формі опанованя двору і монарха. Партия, що йде сею послїдною дорогою, стремить очивидно до того, щоб за всяку цїну представити себе властиво монархічною партиєю, в противеньстві до иньших антимонархічних і позірно монархічних. Та не треба ту анї глубокого думаня анї історичного розуміня, щоб пізнати обманливість сего говореня. Нема жадної монархічної партиї, щоб щиро робила безкористовні услуги для монархії. Є поодинокі особи, що того хотять, але не партиї; кожда партия шукає своєї користи; партиї не роблять нїчо ради Бога, так само нїчо ради монархії, вони є монархічні, тому і о стілько, о скілько — поминаючи патріотичний згляд на загальне добро, — їх власні інтереси через монархію суть забезпечені і признані. Наколи сего нема, наколи істнованє й дїяльність монархії або династиї стане в постійну і ясно відчувану суперечність з загалом партийних інтересів, ідеальних і материяльних, тодї зникає також поволи ентузиязм для монархії або до династиї. І супроти того не повинна монархія опирати ся на одну лиш партию, наколи не хоче заразом погубити себе самої. Наколи вона вяже ся в своїй політицї і у виборі мужів згодою лиш одної партиї, то перестає бути репрезентанткою цїлого народу.

Можна проте сказати: правительство, що має за собою безусловну похвалу одної партиї, не є вже монархічне, воно є полонником партиї. Для партиї се очивидно дуже бажана річ: уживати поваги і сьвятости корони для держаня й иньших партий на привязи.

(Дальше буде).

Допись.

Зі Станиславова.

Нашу катедральну парохію і місто опускає о. др. Хомишин, перший катедральний сотрудник і переносить ся до Львова на префекта наук в духовній семинариї, завізваний на ту посаду ВПреосьв. Митрополитом, резиґнуючи заразом з сталої посади катехита видїлової школи жіночої, і з суплєнтури катехитури при польскій ґімназиї в Коломиї, куда мав вже в сїм місяци відійти. О. Хомишин займав два рази посаду катедрального сотрудника, перед зложенєм докторату св. Богословія в Відни і по зложеню єго. Своєю оборазовою дїяльностию він відзначив ся в незвичайній мірі, головно ревним і частим проповіданєм, через що в церкві на раннім і вечірнім богослуженю в недїлї і сьвята участь вірних зросла до небувалих розмірів. — Другу єго велику заслугу становить розбудженє жертволюбности на украшенє катедри, котру під ту пору реставровано, так що через єго заохоту і принуку, кромі звичайних датків до скарбони і жертв впрост до консисториї вливаючих, виключно на єго руки надійшло жертв:

на престол Пр. Діви Мариї . .	4.866 К,
на престол Розпятия . . .	986 К,
а на прибори до престолів, як обруси, подушки, лїхтарі і цьвіти .	921 К,
— т. є в часї від 1. січня 1900. — до 30. вересня 1901. він зібрав разом на ту цїль . . .	**6.773 К.**

Третим дїлом єго дїяльности було заснованє брацтва св. Йоана Милостивого (23. падолиста 1899), котре має на цїли спомагати парохіян дїйсно убогих, грошем або живностию, закупованою в християньских руских торговлях, зближати особисто заможнїйших до убогих і двигати морально упавших або упадаючих. Брацтво те збирає ся тижнево на наради, — члени єго 2 рази до року приступають спільно до св. Причастия, заможнїйші відвідують убогих — спомагають бідних з фонду товариства, дбають о заосмотренє їх св. передсмертними Тайнами, і хоронять їх на свій кошт. Се Товариство має великий вплив на уморальненє населеня тутешної парохії, і таке товариство ту конечне, бо населенє парохії є напливове і по найбільшій части складає ся з зарібників. В тім Товаристві зближають ся особи висших станів з нужденними і опущеними, і несучи жертву труду, серця і гроша, усувають неодин біль, спасають не одну упадаючу душу.

Від заснованя Товариства, 23-X 1899. до 30. вересня 1901. р. вплинуло жертв для бідних до каси брацтва св. Йоанна Милостивого 3.483 К 47 сот., а видано 2.921 К 98 сот. Остає готівка 561 К. Кількадесять родин (54) одержувало запомогу, 5 недужих осіб вислано на клїніку до Львова, похоронено 14, плачено підводу для сьвящеників, спішучих з св. Тайнами до бідних хорих на далеких передмістях; недужим а бідним ученикам в Бурсї філії педаґоґічного Товариства удїлено запомогу річну 100 К і пр.

За 2 роки послїдні призбирав о. др. Хомишин 10.258 К 64 сот. на украшенє катедри і на бідних.

Сї числа стверджені і провірені станиславівскою Консисториєю найлїпше сьвідчать, кілько заслуг полишає по собі о. др. Хомишин, та яку страту тутешна катедральна парохія понесе через відїзд сего великого добродїя людскости.

Відозва.

Родимцї! З окраїни буковиньскої Руси відзиває ся голос до Вас о поміч.

На границї Семигорода а Румунії серед вічно зелених гір між румуньско-нїмецким населенєм, в найбільшім містї купільнім Дорнї-Ватрі, живе пару соток Русинів руско-католиків. Они належать до парохії руско-кат. в Кімполюн-

---

ВІСБИ

Бути може. Бути може. Але прецїнь! Що менї нїхто не сказав нїчого! Она прецїнь була у нас дома.

Др. КАН

Правда, що була. Але коли ви так нагло виїхали, ми всї думали, що се стало ся тому, щоби привезти доньку назад до дому. Вже прецїнь не було небезпеченьства заразити ся. Замість сего ви виринули в Парижи, вже жонатий.

ВІСБИ

Не говорім більше про се! — Що говорять про те вже? — Не попускають менї? Що кажуть?

Др. КАН

Чи не усїли би ми?

ВІСБИ

Добре! — Але пощо властиво?

Др. КАН

Хочу вам щось оповісти, щось, до чого потребую часу (*сїдають*).

ВІСБИ

(*встав*). Хвилинку (*іде і замикає етуї і потім сїдав*). Отже?

Др. КАН

Вже кілька лїт тому. — В однім купелевім містї в Норвеґії виринула одного дня серед сезону хороша, молода дама, елеґантна, як жадна друга — славна пянїстка.

ВІСБИ

Ага!

Др. КАН

В дивний спосіб она була спаралїжована.

ВІСБИ

Хто був спаралїжований?

Др. КАН

Она. Ледви могла порушати ногами. Єї потреба було підносити і переносити та мусїла їздити в кріслї.

ВІСБИ

Нї, щось подібного я не...

Др. КАН

Чекайте! Можете представити собі, як радо помагали їй панове.

ВІСБИ

Алеж бо! — Про те она нїколи менї не згадувала.

Др. КАН

Они носили єї до стола, від стола — до фортепяна, від фортепяна. Саджали єї до крісла і підносили єї з него. А щоби могли єї пхати, — не скажу, що били ся за те, але єї цїлий авторітет був потрібний, щоб для удержаня мира; бо она не любила жадних комедий. Була дуже чесною, навіть дуже. Нїкому не давала першеньства, так що всї надїяли ся. Кождий хотїв висадити другого. Але вкінци напруженє стало надто сильним. Поробили ся партиї. Старі панове виставляли ся на сьміх, жонаті хотїли подавати чя до розводу, панї відїздили — коли нараз щось стало ся.

ВІСБИ

(*обтирає піт з чола*). О!

Др. КАН

Наймолодший купелевий лїкар, найбільше задурений зі всїх, мусїв своє мешканє відступити одному хорому, а сам дістав комнату коло єї, що лежала на партері. Спати, розуміє ся, він не міг. Лежав і надслухував, чи вона не ворухне ся, не закашляє, або не зітхне, чи не — нараз чує серед ночи, що она встає і проходить ся сюда і туда.

ВІСБИ

Ходита'?

Др. КАН

Зовсїм природно! Там і назад цїлу годину! — Слїдуючої ночи... танцювала. Бо ся особа була здорова, як воробець. Мусїла прецїнь ужити трохи руху! Третої ночи він вже не чув нїчого; бо она відїхала. Зовсїм тихенько. Він зрадив ся чимсь перед нею.

ВІСБИ

Нї, щось такого я в моїм житю!...

Др. КАН

Єму було так неприємно, бо він так встидав ся, що не говорив про те, — аж доки ви не оженили ся з нею, Вісби. Тодї розказав.

ВІСБИ

(*підносить ся і робить кілька кроків*).

Др. КАН

Се була весела історія, нї?

зі, віддаленім від Дорни около шість миль. Серед шалїючого моря розбурханих филь румуньскої пропаґанди та нїмецкого добре збудованого корабля, несесь непевно кілька слабких суден, що хвиля розбивають ся судна. Они не мають опори против сих велитнїв. Русини кождої хвилї виставлені на винародовленє, ба що більше, на утрату своєї віри від могучої тут румуньско-ориєнтальної церкви та сильного елєменту нїмецкого. Сотки вірних Русинів пропало вже тут в филях чужих а нам противних елєментів.

Наші люде пізнали вже се своє невідрадне положенє, взяли ся до дїла, постановили поставити сильну запору супроти противних филь, то є: з б у д у в а т и р у с к о - к а т. ц е р к о в ц ю в Д о р н ї. Початок зроблено: вистарано ся о місце під будівлю. Розходить ся о саме побудованє церкви. Люде наші тут самі найбіднїйші, не годні довершити сего великого дїла власними силами, отже просять Вас, дорогі Родимцї, о поміч. Причиніть ся своїми лептами, не відкажіть нам помочи! Русь велика, а хоть бідна, не відказує нїколи помочи для спільного добра!

Всякі датки просимо висилати до Руско-кат. Уряду парохіяльного в Кімполюнзї.

(Прочі рускі часописи просимо о ласкаве перепечатанє сеї відозви).

За Комітет: о. *Л. Порубальский*, парох. *Ігнатий Свістуляк.*

Новинки.

— **Календар.** В ч е т в е р: гр.-кат. Еротея; рим.-кат. Ядвиги. — В п я т н и ц ю: гр.-кат. Харитина муч.; рим.-кат. Луки еванг.

— **Вечерницї з танцями** уряджує товариство слухачів політехніки »Основа« в суботу дня 19. с. м. в комнатах »Рускої Бусїди« у Львові. Стрій вечерковий. Вступ 1 кор.

— **З товариства »Академічна Громада« у Львові.** Передвиборчі загальні збори членів Товариства відбудуть ся в пятницю дня 1. падолиста 1901. року о 3. год. пополудни з таким дневним порядком: 1) Отворенє зборів і вибір предсїдателя. 2) Вибір двох контрольних комісий. 3) Пробний вибір нового Видїлу. — У Львові дня 16. жовтня 1901. За Видїл: *Евген Бурачиньский*, заст. голови; *Іван Боднар*, за писаря.

— **Твердий оріх** буде мусїв згризти сенат львівского унїверситету. Як звісно, сегорічний декан богословского видїлу, кс. Фіялек, відкинув руским богословам *index*-и виповнені по руски і повідомив про се ректорат духовної семинариї. Ректор о. Туркевич відвіс ся в тій справі до о. Митрополита Шептицкого, котрий станув по стороні богословів. І цїлком справедливо, бо коли можна було виповнювати *index*-и по руски звиш 20 лїт, то чому як-раз сего року має бути інакше. Богослови зі своєї сторони не уступають анї на крок і готові понести всякі жертви. Вчера на нарадї ухвалили твердо постояти за свої права і вибрали комітет, котрий має вести дальшу акцию в обороні сеї справи. Замітимо, що доси нїодин з богословів ще не вписав ся на сей піврік і, як постановлено, нїхто не сьміє вписати ся, поки деканат не дозволить виповняти *index*-и по руски. Як зачуваємо, сю справу має порішити унїверситетский сенат.

— **Яко їхало, таке здибало.** »Dziennik polski« повторив за »Ґалїчанїном« брехнї про закупно ґрунту під будову львівскої рускої ґімназиї на жовківскім передмістю і на кінци додав: »Сю вість подаємо на відвічальність »руских«(?) часописів«. — Чи »Dziennik« уважає »Ґалїчанїна« за кілька часописів, а друге, чи »Ґалїчанїн« в очах редакторів »Dziennika« є »рускою« часописию?

— **Др. Цьвікліньский**, професор львівского унїверситету — як доносять з певного жерела — небавом зложить мандат до державної ради і засяде в мінїстерстві просьвіти яко шеф новоутвореної секциї для шкільних справ в Галичинї. Доси не було такої секциї в мінїстерстві просьвіти, бо др. Плажек був лише референтом шкільних справ галицких.

— **Перенесеня.** Намісник перенїс повітових комісарів: Яна Лопушиньского з Косова до Добромиля, Адольфа Пуцїлкого з Добромиля до Турки, Віктора Луцкого з Турки до Ропчиць і концепіста намісництва Евг. Сол. Фрідберґа з Ропчиць до Білої.

— **Др. Маркель Ненцкий**, директор інституту фізіольоґічної хемії в Петербурзї, помер дня 14. с. м. Ненцкий родив ся 1847. р. в Бочках в Росиї. По укінченю середних шкіл відбував фільософічні студиї в Кракові і в Єнї, в Берлинї студиював медицину і в 1870. р. докторизував ся з лїкарских наук. Опісля був в Бернї швайцарскім асистентом в патьольоґічнім інститутї, габілїтував ся на доцента, по роцї одержав титул професора, по трех роках зістав надзвичайним професором, а 1877. р. звичайним професором фізіольоґічної хемії. В 1891. р. Ненцкий покинув Берно і зістав директором інституту фізіольоґічної хемії в Петербурзї. В покійнім тратить людскість великого і заслуженого труженника на поли медицини.

— **Оплата від патентів за винаходи** виносила доси 20 кор., а від нового року правительство наміряє піднести оплату на 30 корон.

— **69 лїт послом.** Поміж вибраними послами до угорского сойму є також 88-лїтний Йосиф Мадараш. Єго вибрано послом з фаєрского комітату перший раз, коли мав 19 лїт, і від того часу Мадараш послує без упину, засїдає в сторонництві независимости, та є одним з найбільше роботящих членів сойму. При кінци 1898. року до марця 1899, коли в угорскім соймі розгоріла ся обструкция, Мадараш був маршалком сойму по Шіляґім. Товариші і приятелї вікового Мадараша приготовують єму величавий ювилей в будучім роцї.

— **З черновецкого унїверситету.** До дня 8. жовтня вписало ся на богословский видїл 32 слухачів, на правничий 322, а на фільософічний 88 звичайних слухачів а 8 фармацевтів. Загальне число студентів зросло о 54.

— **Застрілив власного сина.** З Рогатина доносять: Дня 9. жовтня начальник громади Висни, рогатиньского повіта, донїс патролюючому жандармови, що дня 8. с. м. застрілив хтось в двірскім лїсї Володислава Мадея, сина двірского побережника, Казимира Мадея у Висні. Патролюючий жандарм пішов з начальником громади на місце до лїса і застав там вже судово лїкарску комісию, котра була занята секциєю тїла убитого Володислава Мадея, а по від'їздї комісиї розпочав слїдство в тій справі. Слїдство показало, що то власний батько застрілив сина. Казимир Мадей не хотїв зразу признати ся, але коли жандарм єго припер, він признав ся, що убив сина, але оправдував ся тим, що то стало ся не хотячи, бо коли він вертав смерком через лїс домів, то побачив, що на яких 30 кроків від него щось зарушало ся в лїсї; він гадав, що то дик, котрих в лїсї є богато, стрілив в ту сторону з дубельтівки, а тодї майже рівночасно з вистрілом зачув крик взиваючий помочи. Коли прибіг на місце, пізнав власного сина, котрий лежав в крови і за кілька хвиль опісля погиб. Чи має ся тут дїло з уложеним з гори убійством, чи то лиш простий случай — покаже слїдство, котре в сїй справі веде ся.

— **Про недугу короля Едварда VII.** розійшла ся поголоска по цїлій Анґлїї і нанесла немало страху тамошним купцям. Вправдї анґлїйскі часописи заперечили сю вість, але тим не вдоволили купцїв. Причина страху лежить в тім, що на коронацию короля Едварда замовлено строїв за мілїони гроший, а в случаю смерти короля найбільше потерпіли би купцї. Щоби обезпечити свої страти, купцї заасекурували в ріжних інституциях житє короля. Асекурацийних зголошень було тілько, що кільканацять асекурацийних товариств заявило, що не буде приймати більше обезпечень на житє короля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Австро-угорско-баварский зелїзничий союз. З днем 1. падолиста 1901. увійде в житє нова тарифа часть II, зшиток 4, в котрій заміщено цїни одиничні за перевіз дрібних посилок поміж стациями ц. к. австр. зелїзниць державних і зелїзниць приватних, позістаючих в зарядї державнім (шляхи в Галичинї і на Буковинї) з одної, а стациями корол.-баварских зелїзниць держ. і зелїзницї льокальної Аш-Росбах з другої сторони.

Австро-угорско-француский зелїзничий союз. З днем 10. жовтня 1901 увійшов в житє додаток III. до тарифи часть I. роздїл А.

Австро-угорско-швайцарский зелїзничий союз. З днем 10. жовтня 1901 входить в житє додаток V до части I, роздїл А. тарифи.

— **Дрібні вісти.** По уступленю ґр. Тарновского вибрано вчера презесом повітої ради в Дрогобичи п. Леонарда Вішневского, а заступником презеса п. Михайла Панеша, начальника суду. — Знаного лїтерата і дневникаря, автора нагородженої галицким краєвим видїлом драми д-ра Раковского арештовано в Познани задля статий в »Pгас-и«. — На стациї Челяковицї в Чехах наїхав особовий поїзд на товаровий. Обійшло ся на кількох легких зраненях спадаючими з полиць пакунками. — Стан здоровля звісного російского бурлаки-поета Максима Ґоркого погіршив ся. Ґоркий як-раз покінчив нову драму п. з. »Рід Бецменів«. Лїкарі висилають єго на полудне. — В околицї Ірану на Угорщинї утїк тигр з менажериї і напав на стадо овець, зміж яких задусив 30 штук.

Наука, штука, лїтература.

— **Лихий стан варшавских правительственних театрів** не лише під фінансовим, але і артистичним зглядом, спонукав інтендантуру приступити до реформи. На третім засїданю дотичної комісиї під проводом ґенерала Пузиревского, визначний польский критик п. Сиґетиньский відчитав реферат, в якім між иньшим сказав ті слова про акторску штуку в Варшаві: Мушу ствердити, що від часу, від коли наші траґічки, як і наші наївні та кокетки унерухомили свої черти під грубою верствою шмінки для укритя зморщин старости, вже жадна з акторок не в силї грати лицем. І коли ходить о вишше виявленє чувств, о міміку з цїлию, о наглу зміну фізіоґномії під впливом сильного вражіня, то єдино дві артистки в Варшаві зуміють після волї розпоряджати чертами лиця: панна Крушельницка в опері і панї Ласка в Театрі Новостий, а може також і панї Трапшо-Кривультова; прочі се маски, постійні і нїчо не означаючі.

Телеґрами.

Відень, 16. жовтня. Цїсареви вручила вчера депутация адресу ухвалену віденьским клюбом промисловцїв та другими економічними корпорациями з причини ухваленя інвестицийного закона. В адресї висказана найгорячійша подяка всього населеня за довершенє сего закона, який причинить ся богато для піднесеня добробуту всїх народів і країв. Депутация промисловцїв вручила також д-рови Керберови адресу з подякою за інвестицийний закон.

Прага, 16. жовтня. При вчерашних виборах до сойму з куриї великої посїлости вийшли всї компромісові кандидати.

Берлин, 16. жовтня. National Ztg. доносить, що правительство рішило урядити з днем 1. цьвітня 1902. державні вивідуючі бюра для еміґрантів.

Рим, 16. жовтня. Аґенция Гаваса доносить з Неаполя, що за послїдних 24 годин не донесено про нїодин випадок чуми.

Льондон, 16. жовтня. Daily Mail доносить з Тегерану, що Анґлїя нотифікувала свій протекторат над Ковайтом.

Севіля, 16. жовтня. Страйкуючі робітники ходять ватагами по улицях і допускають ся ріжних насильств; підпалено будинок податкового уряду. Оголошено стан облоги.

Копенгаґа, 16. жовтня. Масовий протест против нового військового закона для Фінляндиї оголосять небавом у всїх більших европейских дневниках. Окрема депутация вручила сей протест цариці-матери.

ВІСБИ

(*сьміє ся дивно, вертає ся*). Є ще дещо більше? Є ще очивидно дещо більше.

Др. КАН

Певно, се зі старим Стефанзеном.

ВІСБИ

Стефанзон з...

Др. КАН

Сей, сей, богатир — розуміє ся!

ВІСВИ

Чи він не небіщик?

Др. КАН

А так, тепер вже небіщик. Але він був довго в живих, той чоловік. Она має ренту від него!

ВІСБИ

(*уважно*). Від него? Се від него? Она каже... (*на силу сїдає*). Як се має ся зі старим Стефанзом?

Др. КАН

Сїмдесять лїт, або може ще і більше мав старий хрін, коли задурив ся в нїй так, що за нею їздив по цїлій Европі. Мешкав завсїгди в тім самім готелю, що она. Так тягнуло ся не день, не рік. Він хотїв безусловно оженити са з нею; але родина станула сему на перешкодї. Сего можна було надїяти ся; они не хотїли стратити гроший. Він мусїв занехати сю історию. Від тодї старий став цїлковитим відлюдком.

(Дальше буде).

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Небувала, сензацийна проґрама!

від 16. до 31. жовтня 1901.

При співучасти військової музики 24. п. п.

1) **Stack з Мільтону**, найславнїйші ґімнастики на потрійнім реку. 2) **The 4 Berrlings**, знаменитий акт воздушний. 3) **Karley Trio**, коміки grotesque і музикальні. 4) **Rubens**, транспарентовий маляр. 5) **François Rivoli**, мімік в товаристві Емми Rivoli. 6) **Реклямоґраф** і орхестра. 7) **Les trois Berg**, турецкий акт фантастичний. 8) **Александер Trebitsch**, гуморист. 9) **Lina Morganti**, артистка в свистаню. 10) **Jelli Trio**, вокальний терцет і дансерки.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного видїлу львівского унїверситету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (I п. Саля VIII) межи 12 . год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного видїлу, Львів, Унїверситет.

Др. Олександер Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субституат надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

— — — — — — — — яко гарна прикраса комнат і

Картини: **Верещаґіна, Шевченко в домовинї і Сластьона, Шевченкова могила.** — — — —

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ з пересилкою за *1 кор. 60 сот.*

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелї

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по цїнї 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили Преосьвящ. Ординарияти Всеч. Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом	
Резерва премії	171.942 „ — „		
Резерва специяльна	6.000 „ — „	520.406 кор. 65. сот.	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „		

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 **дістають члени 8% звороту** з премії.

»Днїстер« виплатив до 31. грудня 1900. **відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди лїквідують ся безпроволочно** в присутности Делеґата і 2 членів.

Полїси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли, Залїщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть **провізиї на рускі публичні добродїйні цїли;** полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« пошукує спосібних аґентів, особливо **селян господарів** в окрестностях, де ще нема близько аґенций »Днїстра«. Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. приходить о годинї	Поїзд особ. приходить о годинї	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40 2·31 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	„ „ „ на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп. відходить о годинї	Поїзд особ. відходить о годинї	зі Львова
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ „ „ дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
	11·32	„ „ дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II., двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского